DONES I NO

DINOU RELATS

Josep Anglada, Francesca Caballero, Juan Guillén
Gloria Martos, Rosa S. Cesari i Ramon Tuà

Primera edició: 2019
ISBN: 9788417907211

© per la imatge de la coberta, Gloria Martos, 2019
© pel pròleg, Raquel Picolo, 2019
© pels contes *Al Nufara, Teoria de la sororitat* i *Fantasmes,* Josep Anglada, 2019
© pels contes *La casa abandonada, El reloj, Payaso, Gira, gira, gira, Misivas olvidadas en el tiempo* i *El circo,* Francesca Caballero, 2019
© pels contes *Lluvia, Óbito, Paso-doble* i *Hasta el fin de las palabras,* Juan Guillén, 2019
© pel conte *Las palabras que contiene el silencio,* Gloria Martos, 2019
© pels contes *Bunyols de bacallà, Meditacions, El dinar dels dimarts* i *Lliberta,* Rosa S. Cesari, 2019
© pel conte *Tigres de paper esquinçats,* Ramon Tuà, 2019

Els autors permeten la reproducció parcial o total dels contes, per qualsevol mitjà, sempre que se'n citi la font i l'autoria i sigui per a ús personal i no amb finalitats comercials.

Disseny gràfic i maquetació:
Magdalena Ferrer i nacatalinadeplassa@gmail.com

Índex

PRÒLEG de Raquel Picolo 7

JOSEP ANGLADA 11
Al Nufara 13
Teoria de la sororitat 19
Fantasmes 25

FRANCESCA CABALLERO 31
La casa abandonada 33
El reloj 41
Payaso 43
Gira, gira, gira 47
Misivas olvidadas en el tiempo 49
El circo 51

JUAN GUILLÉN 55
Lluvia 57
Óbito 67
Paso-doble 73
Hasta el fin de las palabras 75

GLORIA MARTOS 87
Las palabras que contiene el silencio 89

ROSA S. CESARI 101
Bunyols de bacallà 103
Meditacions 107
El dinar dels dimarts 113
Lliberta 119

RAMON TUÀ 127
Tigres de paper esquinçats 129

AGRAÏMENTS 157

Pròleg

Una dona asseguda en una pedra contempla la mar, la taca blau verd platejada que s'estén fins al cel espurnat de núvols blancs. Els seus ulls esquiven conscientment la franja d'escuma merdosa a pocs metres de la platja. La mar li bressola l'ànima. Primer es fixa en una embarcació gran que rellisca per l'horitzó cap al port de Barcelona, és un creuer turístic. Quan recula la mirada cap a terra xoca amb un tronc de fusta gros que sura a l'aigua, s'adona que és un ofegat. El primer pensament no és per al cent dotze, pensa en el conte de Gabriel García Márquez: *El ahogado más hermoso del mundo*. I ara em pregunto com no vaig pensar a fer llegir aquest conte formosíssim durant els dos anys que vaig ser als Amics de les Arts i Joventuts Musicals de Terrassa en qualitat de professora de conte literari. Per sort hi ha massa contes bons per encabir en setanta hores de classe!

L'aventura de Terrassa va tenir per detonant el meu conte *Juliana*, publicat per Llibres del Delicte el 2015 dins del recull *Noves dames del crim.* També comença amb un cos difunt. Va cridar l'atenció del Jordi F. Fernández Figueras i gràcies a *Juliana* vaig començar a impartir el taller de conte literari, amb gran plaer perquè és el meu gènere favorit. Ara, l'aventura es tanca dolçament amb la publicació del recull de contes *Dones i no*, que invita a llegir, sentir i pensar, des de les diverses veus, molt diferenciades i potents, de les tres autores i els tres autors que hi participen. Paritat i diversitat espontània.

Entre aquest clímax final i l'alegria de començar, hem tingut més pujades que baixades i he mantingut la tensió narrativa del taller amb fermesa gràcies a la restricció de les cent cinquanta paraules, sense afluixar per més estrebades que rebia per part dels alumnes. Ara deixo anar la corda perquè la meva vocació és forjar navegants que portin ells mateixos el timó. Sóc una professora que és feliç veient volar els alumnes. I no ho dec fer tan malament perquè el Josep, la Gloria, el Ramon, la Francesca, el Juan i la Rosa ja volen i se sumen a altres exalumnes que tinc volant per les llibreries.

Dones i no parla de dones i no. De la dona que segueix el seu perseguidor, la dona-nena assassina, la dona maltractada en una contrarellotge, la dona trapezista, la dona sense cap poll al cap i els pits plens de llet, la que encara no és dona i és massa amant del circ, la dona que escriu un diari íntim, la dona vestida de roig que viatja en tren, la dona que espera l'autobús, la dona esborrada amb unes engrunes de goma, la dona madura que gaudeix del suc del raïm, la dona que domina la cuina creativa sense pors, la que acabarà de convertir-se en dona, la

dona que descobreix que la meditació no ho és tot, la dona que xerra amb les amigues, la dona que fuig per salvar la pell i els ideals, la dona misteriosa. Sis mirades ben diferents que dialoguen entre elles i dibuixen un quadre atractiu i suggeridor emprant dues llengües literàries. Un bon llibre de contes.

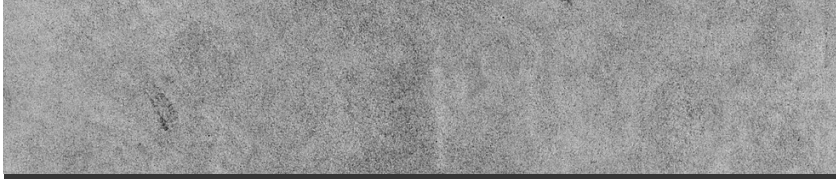
La dona ja no s'asseu a contemplar la mar, ara guaita la muntanya. De blau, només vol mirar el del cel.

Raquel Picolo

Escriptora i professora d'escriptura creativa

Josep ANGLADA

Vaig néixer a Ullastrell (Vallès Occidental), lloc del qual no m'he allunyat gaire. M'agrada jugar a escacs, llegir, anar a teatre, viatjar i, en general, totes les coses que em donin consol. Escric, amb una despreocupada irregularitat, al meu blog Pinso pels conills.

Al Nufara

Les imatges de la televisió són esgarrifoses: mostren un barri dels afores de Damasc absolutament devastat. Els avions acaben de bombardejar-lo i, per reblar el clau, han fet una segona passada llançant bidons de benzina sobre la gent. El resultat és dantesc: edificis ensorrats, morts i ferits al mig del carrer, gent sepultada sota les runes, i homes, dones i nens corrent en estat de xoc envoltats d'una polseguera de foc, fum, sang i cendra. L'Helena aparta la mirada bruscament, horroritzada. El cor li ha fet un salt perquè li ha semblat reconèixer la silueta mig ensorrada de la mesquita de Sayyida Zeinab al sud de la ciutat, i amb aquesta imatge, també han tornat, com una ferida, els ulls dolços de la Shirin, amb qui havia compartit el pati de la mesquita amb centenars d'altres dones, totes amb el *niqab* negre, que, o bé resaven, xerraven, berenaven, o simplement seien allà reposant, sense dir res.

Després de sis anys d'estudiar Llengua i Cultura Àrabs, l'Helena va decidir fer un postgrau en literatura a la Universitat de Damasc. Un dels seus professors a Barcelona, que era sirià, la va encoratjar i la va ajudar a omplir tota la paperassa, però quan li va dir que, per prudència, no li podia donar l'adreça de la seva família allà —ell havia marxat del país per ser crític amb el règim de Baixar el Assad—, ja es va adonar que no tot seria un camí de roses. Al postgrau eren una trentena d'alumnes, la majoria noies; també hi havia altres estrangers, a part d'ella, que s'allotjaven a la Residència Universitària. L'Helena, però, va preferir llogar una habitació a casa d'una professora de francès jubilada, la Samira, una dona separada que vivia sola i que amb prou feines arribava a fi de mes gràcies a llogar les dues habitacions de casa seva i dormir ella mateixa al sofà. L'altra noia que vivia a la casa es deia Azza, una iemenita jove i esvelta que estudiava Medicina.

De la Samira va aprendre les primeres lliçons de supervivència a Damasc, primer de tot a travessar el carrer, perquè en una ciutat on no es respecten els semàfors, ni hi ha passos de vianants i amb un trànsit ferotge, bé que s'ha de poder travessar els carrers també, no? La tècnica consistia en acumular prou nombre de persones que volguessin passar a l'altra banda —com a mínim deu o quinze i preferentment dones— i irrompre totes juntes, de cop, a la calçada. Els conductors, en veure la massa compacta de vianants fent valdre els seus drets, normalment s'aturaven i els deixaven passar. Un per un hagués estat impossible. L'altra cosa que va aprendre el primer dia de la Samira va ser la convivència amb els *djins*. Els *djins* —o dimoniets de la casa— no tenen perquè ser dolents, però cal estar-hi sempre bé. Per això, quan s'entra o se surt de

casa cal resar l'oració corresponent, i cal vigilar sobretot a la cambra de bany, perquè als *djins* els agrada l'aigua i solen amagar-se a les aixetes, canonades o on sigui que hi hagi aigua. La Samira també li va ensenyar a menjar amb els dits i a fer servir el pa de pita com a cullera. Amb el temps, l'Helena va aprendre a cuinar amb espècies i llimona i a gaudir de la sensualitat de la cuina oriental.

A la universitat, l'Helena va fer poques amigues, però les va mantenir durant tot el curs. D'elles va aprendre el més important: com s'ha de comportar una dona jove en un país àrab majoritàriament musulmà. O sigui, com cal dirigir-se al conductor de l'autobús o del taxi —amb les paraules justes i cara d'emprenyada—, on seure als microbusos —davant i al cantó allunyat de la porta barrejada amb les altres dones—, com vestir —amb roba folgada i sense maquillatge—, com reaccionar davant qualsevol proposta o insinuació —amb decisió, fermesa, insults si convé, i marxar corrents en última instància. D'elles va aprendre que per ser estrangera se li pressuposava —per part dels mascles locals— una predisposició al sexe lliure i al llibertinatge, i per això havia d'extremar encara més les mesures per evitar-se problemes desagradables; per exemple, no tornar gaire tard a casa i mai dels mais quedar-se sola al taxi compartit o al microbús a la nit.

Ben aviat també va saber què era viure sota una dictadura on ningú no es refia de ningú. Va ser un dia que amb uns companys del postgrau van anar a un bar a xerrar i prendre un te. Ella va fer un comentari sobre els kurds i un noi li va contestar de mala manera i fins i tot es va aixecar i va marxar. Més tard les amigues li van dir que havia d'anar amb compte amb el que deia, que a tot arreu estava ple d'espies